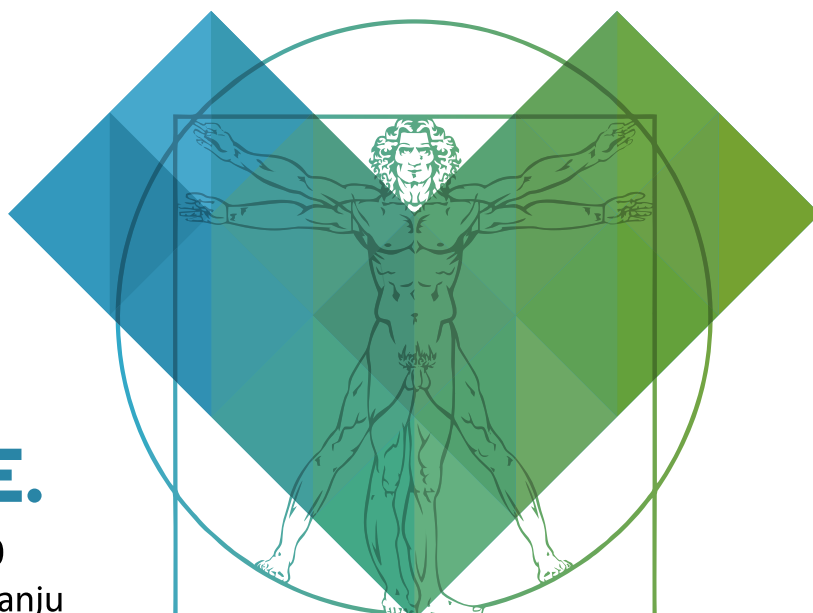

5. nacionalna
konferenca

► **INDUSTRIJA
PRIHODNOSTI**

**ČLOVEK,
SRCE
INDUSTRIJE.**

sreda, 13. december, ob 9.30
Kongresni center Brdo pri Kranju

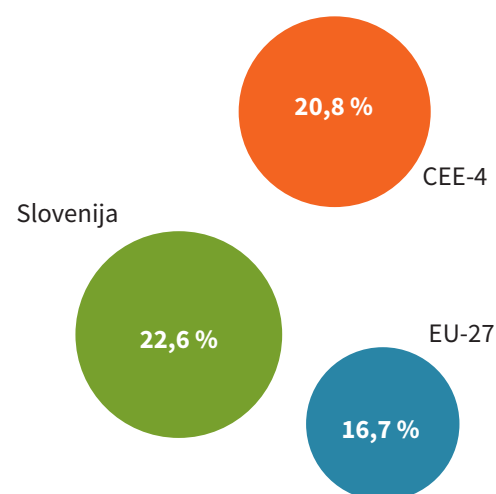
Ključni podatki o industriji

Finančni rezultati predelovalnih dejavnosti po letnih poročilih, 2022

Ključne skupine predelovalnih dejavnosti	Čisti prihodki od prodaje (mio EUR)	Dodana vrednost (mio EUR)	EBITDA (mio EUR)	Število zaposlenih
Prehrambna	2.950	750	290	15.380
Tekstilna	860	260	90	6.100
Lesna	1.900	570	220	12.160
Papirna	1.780	430	190	7.610
Kemična	7.950	2.710	1.290	33.240
Nekovinska	1.350	420	200	6.270
Kovinska	9.090	2.320	930	42.660
Elektro	6.800	1.420	520	26.490
Strojna	7.450	2.050	670	39.380
Druge	690	230	110	9.120
SKUPAJ	40.820	11.160	4.510	198.410

Zaradi zaokroževanja se vsota po skupinah nekoliko razlikuje od dejanskih podatkov.

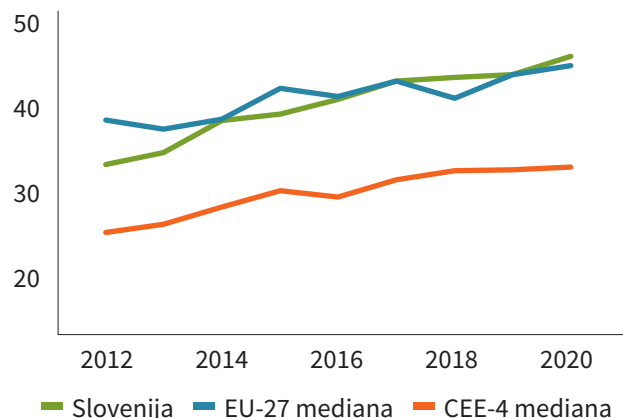
Delež ustvarjene dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti, 2022

V Sloveniji so imele predelovalne dejavnosti 22,6-odstotni delež v celotni ustvarjeni dodani vrednosti, v državah CEE-4 petinskega, v EU-27 pa šestinskega.

Produktivnost dela v predelovalnih dejavnostih, 2012-2020

v tisoč EUR

Produktivnost dela po skupinah predelovalnih dejavnosti, 2022

Ključne skupine predelovalnih dejavnosti	Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)
Kemična	81.400
Nekovinska	67.000
Papirna	56.800
Kovinska	54.400
Elektro	53.800
Strojna	52.100
Prehrambna	48.900
Lesna	46.800
Tekstilna	42.000
Druge	24.800
PREDELOVALNE DEJ. SKUPAJ	56.230

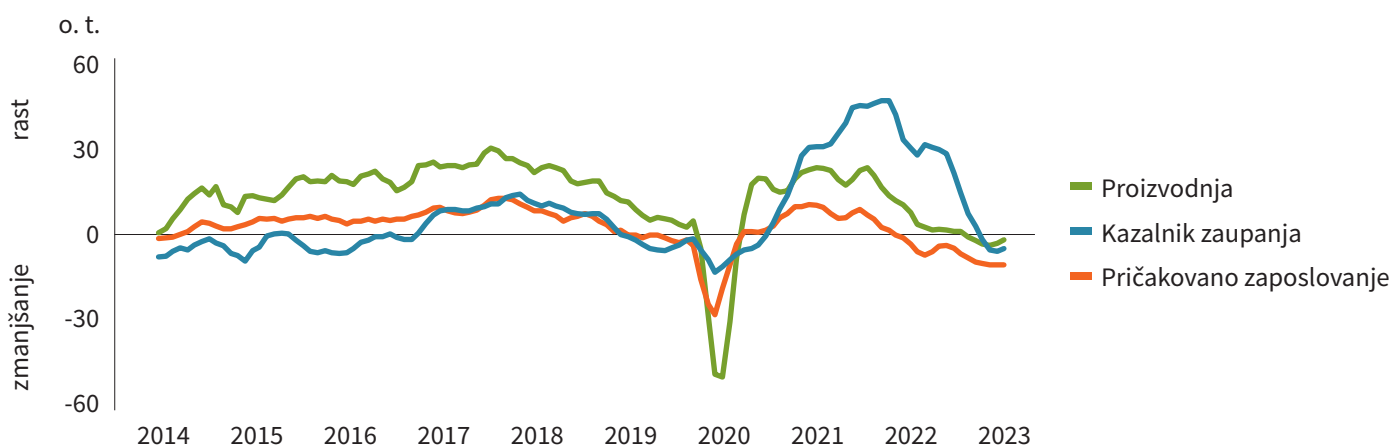
Primerjava ravni produktivnosti dela

Predelovalne dejavnosti v Sloveniji so v letu 2020 ustvarile višjo dodano vrednost na zaposlenega (46,1 tisoč EUR) kot znaša **mediana držav EU (45,1-tisoč EUR)** ter držav CEE-4 (33,9-tisoč EUR).

Najvišjo produktivnost dela v Sloveniji v letu 2022 med predelovalnimi dejavnostmi dosega **kemična dejavnost** z 81 tisoč EUR dodane vrednosti na zaposlenega, sledi **nekovinska dejavnost** s 67 tisoč EUR na zaposlenega ter papirna dejavnost s 57 tisoč EUR na zaposlenega.

Poslovne tendence v predelovalnih dejavnostih, 2014-2023

(3-mesečno povprečje ravnotežja v odstotnih točkah)

Poslovne tendence v predelovalnih dejavnostih, 2014-2023

Plače v predelovalnih dejavnostih, 2012-2023

Leto	Povprečna mesečna bruto plača (EUR)	Povprečna mesečna neto plača (EUR)
2012	1.397	921
2013	1.437	949
2014	1.483	974
2015	1.515	991
2016	1.547	1.009
2017	1.597	1.049
2018	1.659	1.085
2019	1.717	1.117
2020	1.772	1.167
2021	1.882	1.226
2022	2.000	1.309
I-VIII 2023	2.157	1.406

Povprečna mesečna bruto plača v predelovalnih dejavnostih je v obdobju prvih osmih mesecev 2023 znašala 2.157 EUR.

V zadnjih **desetih letih** (2022/2012) je povprečna bruto plača v predelovalnih dejavnostih povprečno **porasla za 3,7 % na leto**.

Plače v oddelkih predelovalne dejavnosti, 2022

Ključne skupine predelovalnih dejavnosti	Povprečna mesečna bruto plača 2022	Povprečna mesečna neto plača 2022
Kemična	2.597	1.661
Nekovinska	2.070	1.351
Elektro	2.024	1.322
Strojna	1.993	1.304
Kovinska	1.986	1.301
Prehrabna	1.899	1.247
Papirna	1.885	1.245
Druge	1.831	1.205
Lesna	1.680	1.125
Tekstilna	1.548	1.040

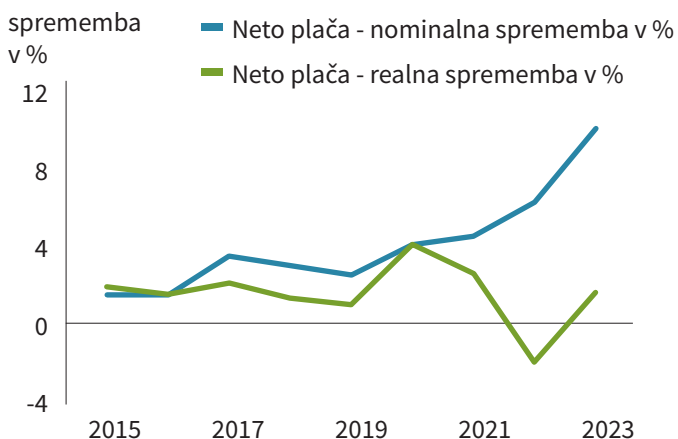
Med predelovalnimi dejavnostmi je imela najvišjo bruto plačo v 2022 **kemična dejavnost (2.597 EUR)**, sledi ji **nekovinska dejavnost z 2.070 EUR** povprečne bruto plače, elektro z 2.024 EUR, strojna z 1.993 EUR ter kovinska dejavnost, kjer je povprečna mesečna bruto plača znašala 1.986 EUR.

Omejitveni dejavniki v predelovalnih dejavnostih

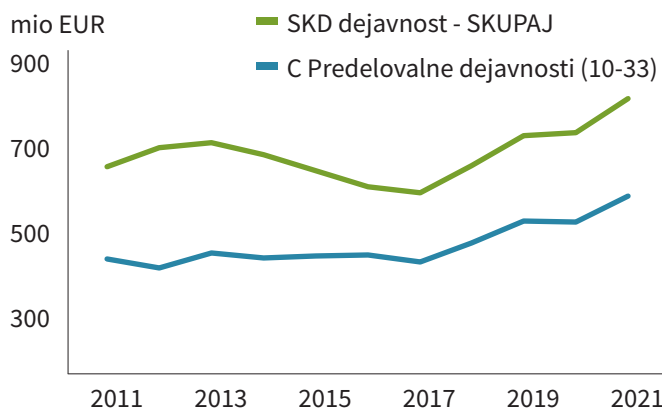
Najpomembnejši omejitveni dejavniki v predelovalnih dejavnostih (VI-IX 2023)	Delež podjetij v %
negotove gospodarske razmere	37
nezadostno tuje povpraševanje	32
pomanjkanje usposobljenih delavcev	32
nezadostno domače povpraševanje	31
pomanjkanje delavcev na splošno	21

V tretjem četrtletju 2023 največ podjetij (37 %) kot omejitveni dejavnik v predelovalnih dejavnostih navaja **negotove gospodarske razmere**, slaba tretjina podjetij (32 %) navaja nezadostno tuje povpraševanje ter v enakem deležu **pomanjkanje usposobljenih delavcev**. 31 % podjetij kot omejitveni dejavnik navaja nezadostno domače povpraševanje ter petina (21 %) podjetij pomanjkanje delavcev na splošno.

Povprečna neto plača v predelovalnih dejavnostih

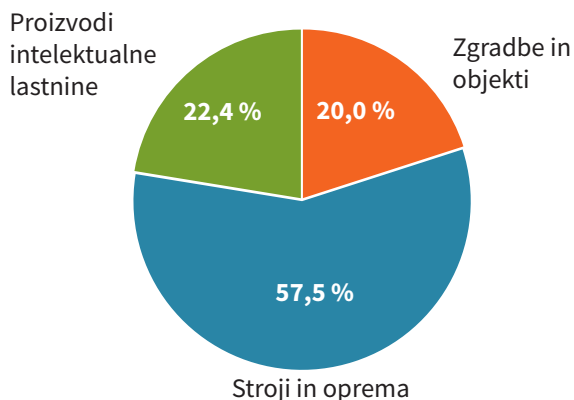
Notranji izdatki za RRD

Predelovalne dejavnosti so za izdatke za raziskovalno-razvojno dejavnost v letu 2021 namenile **596 mio EUR**. Delež sredstev, ki so ga v letu 2021 predelovalne dejavnosti namenile za raziskovalno-razvojno dejavnost med vsemi dejavnostmi je **73,1 %**.

Polovico izdatkov za raziskovalno razvojno dejavnost med predelovalnimi dejavnostmi je v letu 2021 imela **kemična dejavnost**, sledi ji elektro dejavnost z 25,7-odstotnim deležem ter strojna z 14,6-odstotnim deležem izdatkov za raziskovalno in razvojno dejavnost.

Delež bruto investicij v osnovna sredstva v predelovalnih dejavnostih, 2022

Znesek **bruto investicij v predelovalnih dejavnostih** je leta 2022 znašal 3,07 mrd EUR in se je v zadnjih desetih letih povprečno povečal za **7 % na leto**. Najvišji, 90,5-odstotni delež investicij v letu 2022 v predelovalnih dejavnostih, predstavljajo bruto investicije v osnovna sredstva, med katerimi 57,5-odstotni delež dosegajo **investicije v stroje in opremo**, sledijo jim **investicije v proizvode intelektualne lastnine** z 22,4-odstotnim deležem ter investicije v zgradbe in objekte s petinskim deležem.

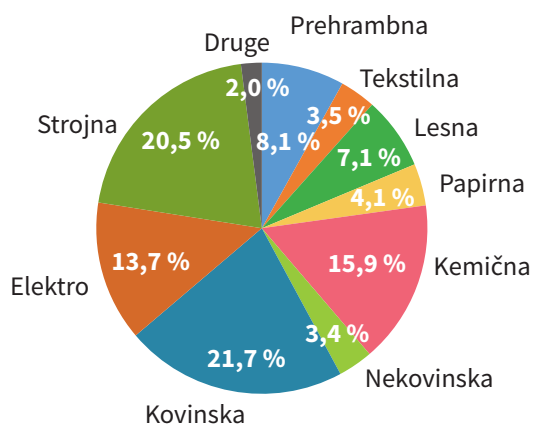
Razvoj industrije skozi leta

1780 Industrija 1.0	Mehanska proizvodnja, gnana s pomočjo vode in pare
120 let	
1900 Industrija 2.0	Masovna proizvodnja, tekoči trak, elektrifikacija
70 let	
1970 Industrija 3.0	Informatizacija, avtomatizacija
30 let	
2000 Industrija 4.0	Internet in kibernetiko-fizični sistemi
20 let	
2020 Industrija 5.0	Človeški kibernetiko-fizični sistemi

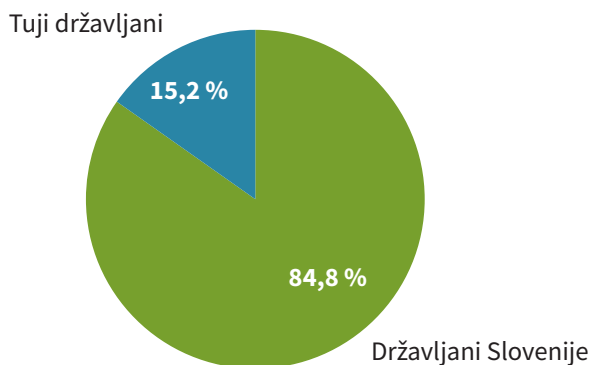
Zaposleni v industriji

Struktura delovno aktivnih v predelovalnih dejavnostih, 2022

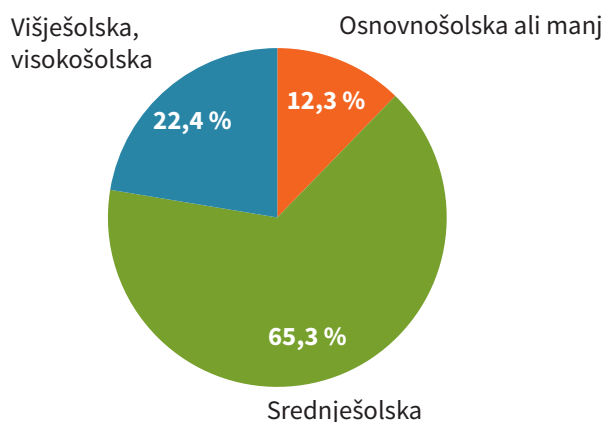
Največ delovnih mest med predelovalnimi dejavnostmi je bilo v letu 2022 v **kovinski in strojni dejavnosti** (vsaka z dobro petino delovno aktivnih). Sledila je kemična dejavnost s slabo šestino delovno aktivnih.

Struktura delovno aktivnih v predelovalnih dejavnostih po državljanstvu, 2022

Med delovno aktivnimi v predelovalnih dejavnostih je bilo leta 2022 **84,8 % državljanov Slovenije** ter 15,2 % tujih državljanov.

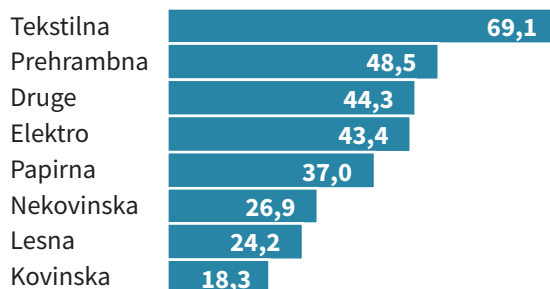
Struktura delovno aktivnih v predelovalnih dejavnostih po stopnji izobrazbe, 2022

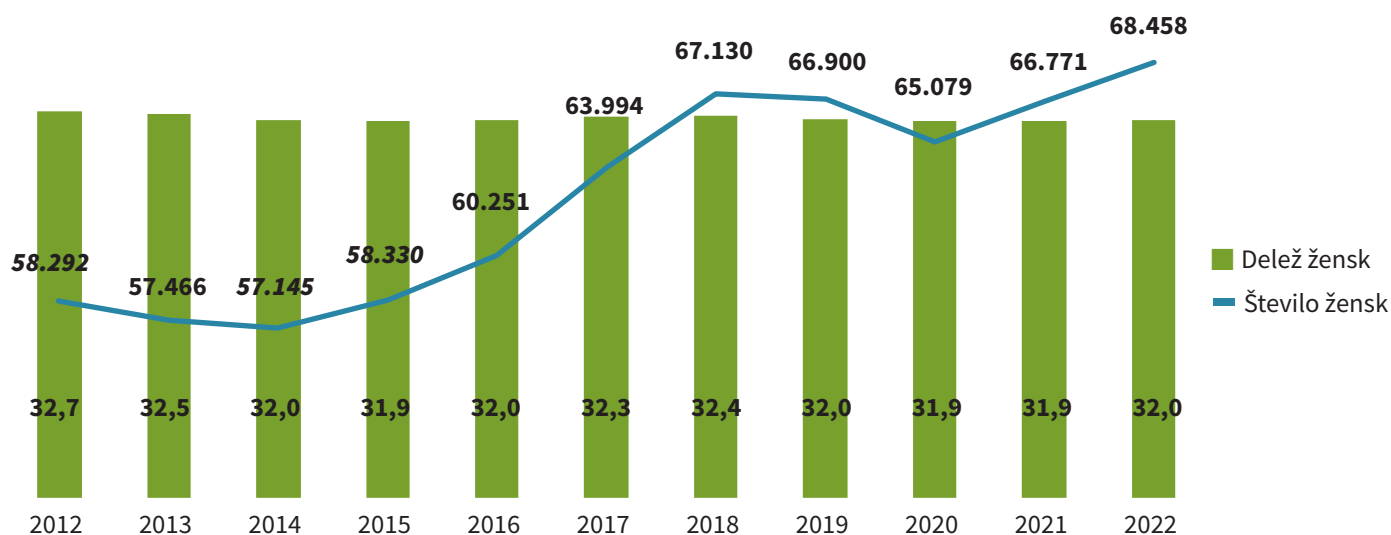
V predelovalnih dejavnostih je bilo v letu 2022 zaposlenih **dve tretjini delovno aktivnih oseb s srednješolsko izobrazbo**, 22,4 % zaposlenih z višješolsko oz. visokošolsko izobrazbo ter 12,3 % z osnovnošolsko izobrazbo ali manj. V zadnjih desetih letih je število delovno aktivnih z višješolsko oz. visokošolsko izobrazbo **poraslo povprečno letno za 5,3 %**, število oseb s srednješolsko izobrazbo povprečno za 2 %, število oseb z osnovnošolsko izobrazbo ali manj pa je upadlo za 2 %.

V predelovalnih dejavnostih je bilo leta 2022 **210.775 delovno aktivnih oseb**.

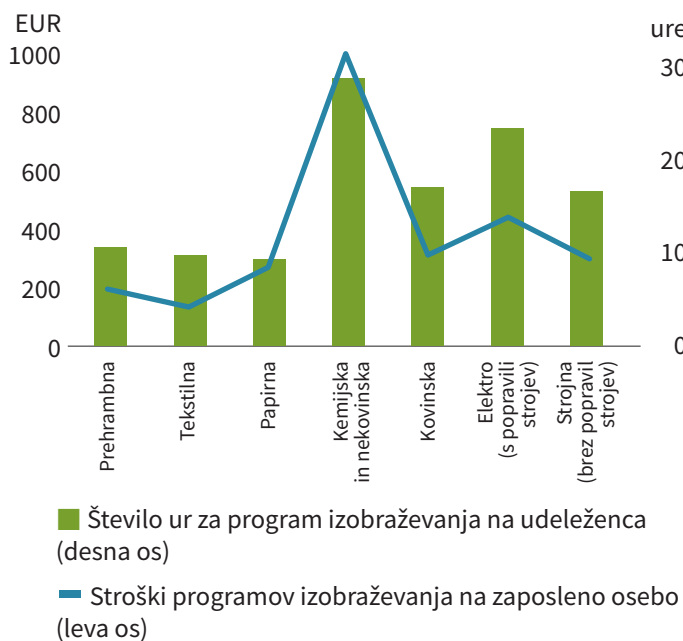
Delež žensk v predelovalnih dejavnostih, 2022

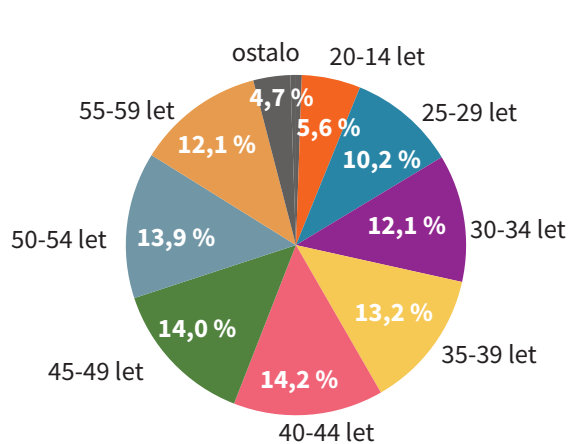
Število in delež žensk v predelovalnih dejavnostih, 2012–2022

Izobraževanje v podjetjih predelovalnih dejavnosti, 2020

Delež starostnih skupin med delovno aktivnimi v predelovalni dejavnosti, 2022

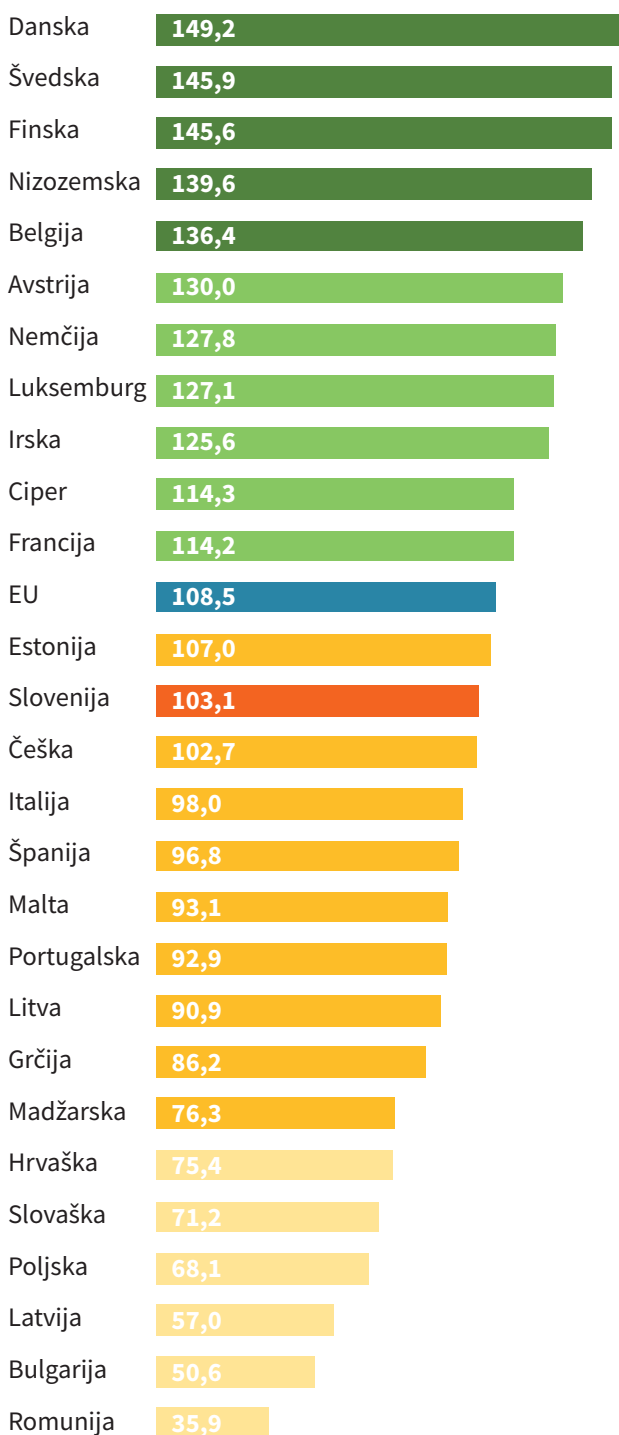

Najvišji delež delovno aktivnih v predelovalni dejavnosti predstavlja **starostna skupina med 40-44 leti** s 14,2-odstotnim deležem, sledi ji **starostna skupina med 45-49 leti** z 14-odstotnim deležem ter skupina med 50-54 leti, ki dosega 13,9-odstotni delež vseh delovno aktivnih v predelovalni dejavnosti.

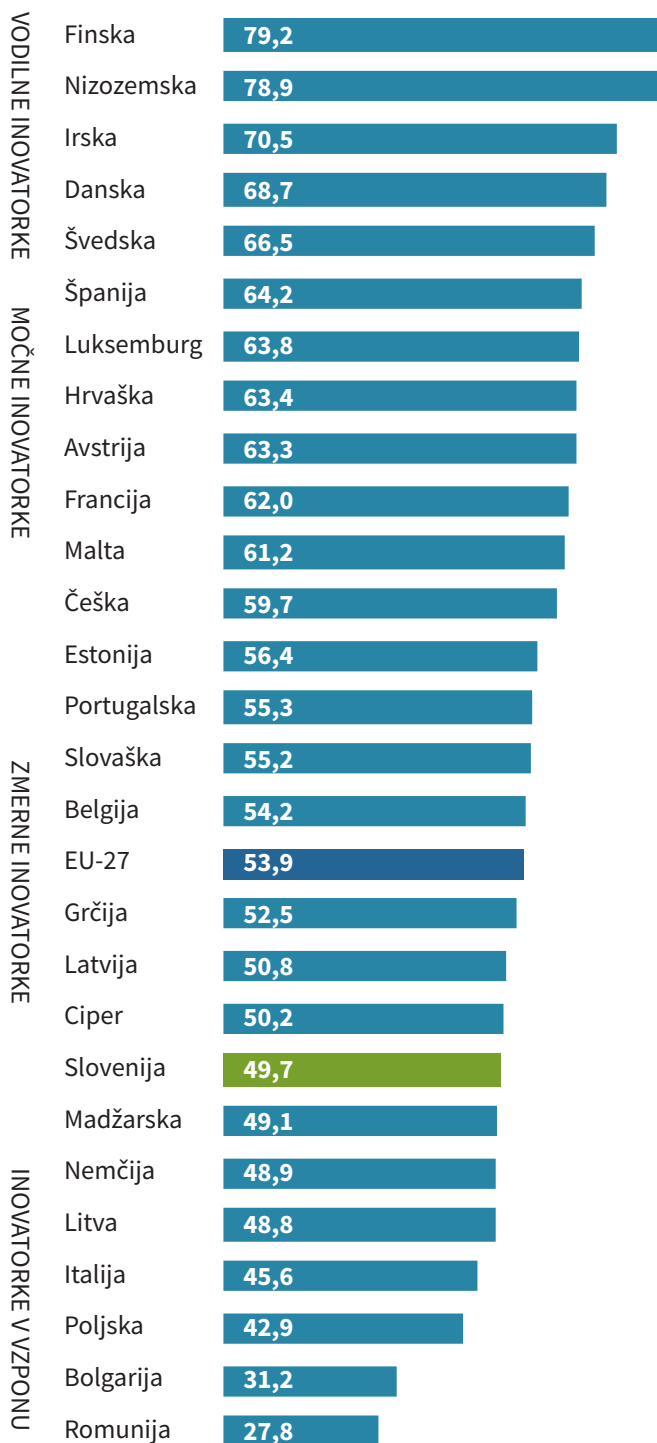
Uporaba tehnologije

Evropski inovacijski indeks, 2023

Slovenija je glede na Evropski inovacijski indeks umeščena med **zmerne inovatorke oz. nad povprečje zmernih inovatorjev**, sicer pa dosega 95,1 % povprečja EU. Glede na EU Slovenija prednjači na področju sodelovanja, **povezovanja med inovacijskimi podjetji** ter **na področju človeških virov**.

Delež prebivalstva z digitalnimi kompetencami v državah EU, 2021

Na osnovi Poročila o digitalnem desetletju, ki ga pripravlja Evropska komisija, je Slovenija **nadpovprečna na področju pokritosti z visoko zmogljivostnim omrežjem** (VHCN) in optičnimi vlakni (Slovenija: 76 %, EU: 73 %), ter pri dostopu do elektronskih zdravstvenih kartotek za državljane (Slovenija: 80 %; EU: 72 %). Po zadnjih razpoložljivih podatkih ima v Sloveniji vsaj **osnovne digitalne kompetence polovica prebivalcev** v starosti od 16 do 74 let.

Uporaba umetne inteligence v predelovalnih dejavnostih

V letu 2023 je znašal delež podjetij v predelovalnih dejavnostih (z več kot deset zaposlenimi in samozaposlenimi), ki **uporabljajo tehnologijo umetne inteligence, 12,3 %**.

Uporaba interneta stvari v predelovalnih dejavnostih

Podjetja iz predelovalnih dejavnosti (z deset in več zaposlenimi) v letu 2021 predstavljajo **29,8**-odstotni delež vseh podjetij v Sloveniji, ki **uporabljajo internet stvari**. Najvišji delež podjetij v predelovalnih dejavnostih (52,6 %) uporablja internet stvari **v obliki med seboj povezanih naprav in sistemov**, 43,5 % podjetij za **varovanje prostorov** in četrtnina za **upravljanje uporabe energije**.

Plačljivo oglaševanje na internetu v predelovalnih dejavnostih

V letu 2023 je znašal delež podjetij v predelovalnih dejavnostih (z več kot deset zaposlenimi in samozaposlenimi), ki **plačuje za oglaševanje na internetu, 18 %**.

Podjetja z registracijo pravice do industrijskega oblikovanja in patenta

Število podjetij, ki je v obdobju 2018–2020 **registriralo pravico do industrijskega oblikovanja**, se je v primerjavi z obdobjem 2016-2018 **povečalo za 38,6 %**, število podjetij, ki je prijavilo patent, pa za 8,6 %.

Podjetja s strategijo, ki temelji na novih tehnologijah

Število podjetij, ki se odloča za strategijo **nakupa strojev, opreme ali programske opreme, ki je temeljila na novi tehnologiji**, kakršne podjetje še ni uporabljalo, je v obdobju 2018-2020 v primerjavi z obdobjem 2016-2018 **poraslo za petino**.

Uporaba robotov v predelovalnih dejavnostih

V letu 2022 je v predelovalnih dejavnostih **petina podjetij uporabljala robote**.

Prodaja preko spletnih strani

V letu 2023 je v predelovalnih dejavnostih znašal delež podjetij (z več kot deset zaposlenimi in samozaposlenimi), ki ima v preteklem letu vzpostavljeno **prodajo prek spletnih strani ali RIP** (računalniška izmenjava podatkov) v dogovorjenem formatu, **20-odstoten**.

Uporaba storitev računalništva v oblaku

V letu 2023 je v predelovalnih dejavnostih znašal delež podjetij (z več kot deset zaposlenimi in samozaposlenimi), ki **najema storitve računalništva v oblaku, 39,6-odstoten**.

Število raziskovalcev

V Sloveniji je bilo leta 2021 v raziskovalno razvojni dejavnosti zaposlenih **8.848 raziskovalcev**, od tega jih je bilo **54,8 %** zaposlenih v predelovalnih dejavnostih. **Delež raziskovalcev med vsemi delovno aktivnimi osebami v predelovalnih dejavnostih je znašal 2,5 %**.

Ključne skupine predelovalnih dejavnosti po dejavnosti SKD:

- Prehrambna (10 Proizvodnja živil + 11 Proizvodnja pijač);
- Tekstilna (13 Proizvodnja tekstilij + 14 Proizvodnja oblačil + 15 Proizvodnja usnja, usnjenih izdelkov);
- Lesna (16 Obdelava in predelava lesa; proizvodnja izdelkov iz lesa, plute +31 Proizvodnja pohištva);
- Papirna (17 Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja + 18 Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa);
- Kemična (20 Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov + 21 Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov + 22 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas);
- Nekovinska (23 Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov);
- Kovinska (24 Proizvodnja kovin + 25 Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav);
- Elektro (26 Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov + 27 Proizvodnja električnih naprav);
- Strojna (28 Proizvodnja drugih strojev in naprav + 29 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic + 30 Proizvodnja drugih vozil in plovil + 33 Popravila in montaža strojev in naprav);
- Druge (32 Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti).

Pripravila: Analitika GZS

Viri: SURS, Eurostat, Evropska komisija, KAPOS GZS

Opomba: Izraz industrija predstavlja SKD C - predelovalne dejavnosti, v kolikor ni navedeno drugače
Ljubljana, november 2023